

Toelichting bij het jaarverslag 2024 m.b.t. de toepassing van de Governance Code Cultuur (GCC) naar aanleiding van het analyseverslag museumcertificering 2025-11-27.

Het Roerstreekmuseum is een gecertificeerd museum dat actief de richtlijnen van de museumnorm nastreeft. Een onderdeel hiervan is de Governance Code Cultuur (GCC) van 2019.

Deze code bestaat uit 8 principes:

1. Waarde scheppen voor en in de samenleving:

De HVR en het Roerstreekmuseum doet dit door het in stand houden van de vereniging en het museum, met als doel de bestudering en instandhouding van het heem in al haar facetten en dit zonder winstoogmerk. Een breed publiek kan notie nemen van de verrichtingen van de HVR door lid te worden van de vereniging, het museum te bezoeken, publicaties te verwerven, lezingen en of andere HVR/museum activiteiten bij te wonen.

2. Toepassing van de Governance Code Cultuur en 3 en 4. integer en rolbewust handelen:

De HVR past de code toe in haar handelen. Dit uit zich in de afwegingen die het bestuur maakt: de beslissingen worden genomen in het licht van de code en tegenstrijdigheden worden besproken. Elke vorm van belangenverstrengeling van bestuursleden en leveranciers/partners en dergelijke, wordt vermeden door hier open en transparant - onderling en met derden - over te communiceren en zich hier ook naar te gedragen in woord en gedrag.

Om de integriteit nog meer te waarborgen heet het bestuur het voornemen jaarlijks een lijst met nevenfuncties van de bestuursleden in het bestuur te bespreken en deze lijst te actualiseren. Mogelijke dilemma's die hieruit voort zouden kunnen komen worden besproken en afgewogen in het bestuur en zo nodig wordt extern advies ingewonnen.

Er is geen beloning of enige vorm van honorarium/vergoedingen voor bestuur en vrijwilligers binnen het werk van de HVR/Roerstreekmuseum. Al het werk is pro-deo. Jaarlijks worden bestuursleden en vrijwilligers uitgenodigd om deel te nemen aan de Nieuwjaarsborrel en een vrijwilligers activiteit als dank voor hun inzet.

Het bestuur handelt integer en bij zaken rondom de financiën is er altijd het vierogenprincipe: één persoon kan niet over tegoeden beschikken. De controle van de stukken gebeurt via de kascontrolecommissie en e.e.a. wordt besproken en vastgesteld in de algemene ledenvergadering van de vereniging.

De jaarstukken gaan ook naar de belanghebbenden, zoals de subsidienten van de vereniging.

Verankering/borging van de principes van de code GCC zijn grotendeels via de "Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen" geborgd in die zin dat de hernieuwde statuten van de vereniging in 2026 in lijn worden gebracht met deze wet, rekening houdend met de GCC.

Er bestaat een taakverdeling tussen de diverse bestuursleden zodat alle facetten van goed bestuur belegd zijn. Bestuursleden nemen eigen regie/verantwoording over de aan hen toebedeelde taak. Echter het gehele bestuur draagt gezamenlijke verantwoording over het totaal generaal resultaat, zowel kwantitatief als kwalitatief. Het bestuur legt middels het jaarverslag van de voorzitter verantwoording af van haar activiteiten en overlegt de financiële gegevens via de penningmeester. De stukken worden conform de statuten en de hierin vastgelegde procedure vastgesteld in de algemene ledenvergadering.

5 en 6: Zorgvuldig besturen:

Het bestuur handelt conform wet- en regelgeving en houdt daarbij rekening met haar doelstellingen, hieruit voortvloeiende beleidsplannen en de financiële mogelijkheden.

Risico's van belangen, vanuit doelstellingen, beleid en financiën worden openlijk in het bestuur afgewogen en afgezet tegen de speelruimte die het bestuur van de algemene ledenvergadering heeft ontvangen. Na elk verenigingsjaar wordt over het gevoerde beleid verantwoording afgelegd aan de algemene ledenvergadering.

Het bestuur past de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie toe binnen het afwegingskader.

Voor de toekomst wordt nog meer rekening gehouden met de Code Diversiteit en Inclusie. Dit door bij de toekomstige verbouwing de toegankelijkheid voor gehandicapten beter te waarborgen en de website toegankelijk te maken voor slechtzienden.

Het bestuur heeft het voornemen een onafhankelijke vertrouwenspersoon aan te wijzen voor de vereniging, bij wie men met mogelijke vermeende misstanden en of onregelmatigheden terecht kan.

7 en 8 Goed toezicht:

Het bestuur zorgt door interne taakverdeling en wijze van samenstelling van het bestuur voor deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

De HVR is een vereniging waarbij het hoogste orgaan de algemene ledenvergadering is: zij houdt toezicht op het bestuur en geeft het bestuur mandaat.

Het bestuur van de HVR wijkt op een enkel punt af van de GCC. Specifiek gaat het om lid 4 van principe 8, *"De maximale zittingstermijn voor bestuursleden bedraagt tweemaal een periode van ten hoogste vier jaar."*

Het bestuur motiveert deze afwijking als volgt:

Het is een hele uitdaging om steeds gemotiveerde en betrokken bestuursleden te vinden. In het jaar 2024 bestond het bestuur uit tien leden. Er zijn echter ook jaren geweest met slechts vijf bestuursleden. Dit is volgens de norm weliswaar ruim voldoende, echter in de praktijk houdt een bestuurslidmaatschap van onze vereniging - die enkel uit vrijwilligers bestaat - in, dat elk bestuurslid heel wat taken en verantwoordelijkheden toebedeeld krijgt. Bovendien wordt er ook specifieke deskundigheid gevraagd. Zelfs in 2025 zijn er nog taken vacant. In de statuten van onze vereniging werd vastgelegd dat *"bestuursleden worden benoemd voor een periode van drie jaar. De bestuursleden treden af volgens een door het bestuur op te maken rooster; een volgens het rooster aftredend bestuurslid is onmiddellijk herbenoembaar"*. Er is geen bepaling opgenomen over het aantal zittingstermijnen.

In de praktijk zijn er dus bestuursleden die vele jaren in het bestuur zitting hebben en telkens door de algemene ledenvergadering worden herkozen.

Dit wijkt af van GCC. Indien het bestuur aan deze norm zou voldoen, loopt de vereniging en ook het museum een ernstig continuïteitsrisico, hetwelk het bestuur van de Heemkundevereniging Roerstreek niet bereid is te nemen.

Ondanks verwoede pogingen zijn er helaas geen (deskundige) bestuursleden - met affiniteit voor de Roerstreek en het museum- te werven. Bovendien vloeit er na acht jaren (de maximale zittingsperiode volgens de GCC) ook de nodige ervaring en deskundigheid uit het bestuur weg, welke bij een vereniging bestaand uit uitsluitend vrijwilligers, noodzakelijk is.

Mocht de HVR in de luxe positie terecht komen dat er voldoende en deskundige bestuursleden gevonden kunnen worden, zal de algemene ledenvergadering het rooster van aftreden in lijn brengen met de GCC.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 9 februari 2025

Wordt aangeboden in de algemene ledenvergadering op 22 mei 2026